20 september – 25e zondag door het jaar

Inleiding
Een wereld op zoek naar vrede, daar willen we vandaag extra bij stil staan, aan het begin van de Vredesweek. Het is helaas nog steeds en misschien wel steeds meer nodig. Juist in een tijd van onrust, oorlogen en geweld loert het gevaar dat we uit onmacht en omdat we geen oplossing hebben, maar wegkijken. Het helpt toch niet wat wij kunnen doen. Maar vrede is meer, gaat verder dan het beëindigen van een oorlog (al zal ik ook daarvoor willen blijven bidden), vrede heeft te maken met hoe wij met elkaar omgaan, wat wij elkaar gunnen, met solidariteit. Vrede wordt alleen daar geboren, waar mensen elkaar het goede gunnen, ook al denken wij soms dat anderen daar minder voor hebben gedaan of minder recht op hebben... Daarover gaat de parabel van vandaag: over de arbeiders in de wijngaard, die allen een gelijk loon krijgen, ongeacht het feit of ze kort of lang gewerkt hebben. Want Gods gedachten zijn niet onze gedachten, zegt Jesaja. Kunnen we toch proberen een klein beetje ons die gedachten van God eigen te maken?

Eerste lezing: Jes. 55, 6-9 Lezing uit het Boek Jesaja (Lector)
Zoek de HEER nu hij zich laat vinden, roep hem terwijl hij nabij is.
Laat de goddeloze zijn slechte weg verlaten,
laat de onrechtvaardige zijn snode plannen herzien.
Laat hij terugkeren naar de HEER, die zich over hem zal ontfermen;
laat hij terugkeren naar onze God, die hem ruimhartig zal vergeven .
Mijn gedachten zijn nu eenmaal niet jullie gedachten, en jullie wegen zijn niet mijn wegen – spreekt de HEER .
Want zo hoog als de hemel is boven de aarde, zo ver gaan mijn wegen jullie wegen te boven, en mijn gedachten jullie gedachten.

Evangelie: *Mt. 20, 1-16a*
Jezus zei tot de leerlingen:
'Het is met het koninkrijk van de hemel als met een landheer
die er bij het ochtendgloren op uit trok om dagloners voor zijn wijngaard te zoeken.
Nadat hij met de arbeiders een dagloon van een denarie overeengekomen was,
stuurde hij hen naar zijn wijngaard.
Drie uur later trok hij er opnieuw op uit,
en toen hij anderen werkloos op het marktplein zag staan,
zei hij ook tegen hen:
"Gaan jullie ook maar naar de wijngaard, de betaling zal rechtvaardig zijn."
En ze gingen erheen. Rond het middaguur ging hij er nogmaals op uit,
en drie uur later weer, en handelde als tevoren.
Toen hij tegen het elfde uur van de dag nog eens op weg ging,
trof hij een groepje dat er nog steeds stond.
Hij vroeg hun: "Waarom staan jullie hier de hele dag zonder werk?"
"Niemand wilde ons in dienst nemen," antwoordden ze.
Hij zei hun: "Gaan jullie ook maar naar de wijngaard."
Toen de avond gevallen was, zei de heer van de wijngaard tegen zijn rentmeester:
"Roep de arbeiders bij je en betaal hun het loon uit.
Begin daarbij met de laatsten en eindig met de eersten."
En zij die er vanaf het elfde uur waren,
kwamen naar voren en kregen ieder een denarie .
En toen zij die als eersten waren gekomen naar voren stapten,
dachten ze dat zij wel meer zouden krijgen.

Maar ook zij kregen ieder die ene denarie .
Toen ze die in handen hadden, gingen ze bij de landheer hun beklag doen:
“Die laatsten hebben één uur gewerkt en u behandelt hen zoals u ons behandelt,
terwijl wij het onder de brandende zon de hele dag hebben volgehouden.”
Hij gaf een van hen ten antwoord:
“Beste man, ik behandel je toch niet onrechtvaardig?
Je hebt toch ingestemd met het loon van één denarie ?
Neem dan aan wat je toekomt en ga.
Ik wil aan die laatsten nu eenmaal hetzelfde betalen als aan jou.
Of mag ik met mijn geld niet doen wat ik wil? Of ben je kwaad dat ik goed ben?”
Zo zullen de laatsten de eersten zijn en de eersten de laatsten.’

Verhaal: Een begripvol meisje (geïnspireerd op verhaal van ds. Bram Grandia)
'Ik vertelde de gelijkenis tot op het moment van de betaling. Ik had de kinderen verteld dat een denarie een goed dagloon is. Wie met een denarie thuiskomt aan het einde van de dag, kan zijn hele gezin voeden. Ik vroeg de kinderen om uit te rekenen hoeveel iedereen aan het einde van de dag zou krijgen. De slimsten van de klas hadden al heel snel berekend hoeveel iedereen kreeg. Toen iedereen klaar was, las ik het slot van de gelijkenis voor. Vrijwel iedereen was woedend en voelde zich genomen. 'Wat een oneerlijke heer.' 'Wat een onrecht.' 'Werk je daar nu een hele dag voor?' 'Vindt iedereen dat?' vroeg ik. Maria stak haar vinger kop. 'Ik vind het een mooi verhaal,' zei ze. 'Waarom dan, Maria?'
'Omdat die avond het hele dorp feest kon vieren.' Haar antwoord raakte me. Ze was het enige kind in de klas uit een vluchtelingengezin. Ze kende de kracht van samen-zijn, de kracht van de gemeenschap. Iedereen één dag een goed loon. Dat is feest!

Overweging.
Ik zoek een land waar liefde woont, menselijkheid gewoonte is
Ik zoek een land waar vrede heerst, verdraagzaamheid gewoonte is…

Is dat een sprookje? Is het Rijk van God een mooi sprookje? Het lijkt er soms op, toch is er een groot verschil: een sprookje staat vast; is onveranderlijk; maar de verhalen van Jezus over het Rijk van God gaan verder, **wij** kunnen die verhalen verder laten gaan: **wij** kunnen allemaal ons best doen om dat rijk van God waar te laten worden, op zijn minst kunnen we ons steentje bijdragen op de plek waar we wonen en samenleven. En misschien zelfs nog wat verder….. zoals Maria heel goed begreep wat de boodschap van het verhaal was.
Misschien kan het volgende verhaal van vandaag voor ons ook zo’n nieuwe wending krijgen; ik doe een poging:

Later, veel later, 2000 jaar later, vertelt Jezus dit verhaal opnieuw .
Het rijk van God kun je vergelijken met een land als ‘Morgenland’. In dat land wonen veel mensen, gewone mensen, die werken en leven; die genieten en rouwen; jong en oud, zieken en gezonden. In dat land zijn geen grensposten, geen prikkeldraad, geen marechaussee. Dat is niet nodig. Het is een gastvrij land. Met een gastvrije koning
Op een dag komt er een groep mensen uit Marokkanië, daar was veel werkeloosheid. Natuurlijk waren zij welkom, zij konden in Morgenland meteen aan de slag. De volgende dag kwamen mensen uit Syranië, daar dreigde oorlog. Natuurlijk waren zij welkom. Men schoof wat op en er werd plaats gemaakt. Weer wat later kwamen mensen uit Oekranië, daar vielen bommen op de huizen. Natuurlijk waren zij welkom; er werden kloosters ingericht en barakken gebouwd. In Nepalië was een aardverschuiving en ook zij konden er nog bij. Totdat er een gezin kwam – zij kwamen uit Armenië. De koning wilde hen al hartelijk welkom heten, maar er gebeurde iets vreemds:

Zijn onderdanen protesteerden. Dat kon er toch echt niet meer bij in Morgenland. Morgenland was toch vol? En dan moeten de laatsten er toch zeker het eerste uit? Er waren natuurlijk wel mensen, die het opnamen voor dat gezin, die er zelfs voor in een kerk gingen zitten. Maar de protesten bleven komen.
Wat moest de koning doen?
De koning was gelukkig een wijs man. En Morgenland moest een fijn land blijven, fijn voor wie er wonen en gastvrij voor wie er komen.
Daarom riep de koning al zijn mensen bij elkaar, iedereen die op dat moment in Morgenland woonde. En hij vroeg aan zijn mensen: waarom zijn jullie nu boos? Jullie leven toch al in Morgenland, in vrede, zonder oorlog of natuurrampen. Zijn jullie boos omdat ik goed wil zijn voor iedereen? Zijn mijn gedachten niet jullie gedachten?

Hopelijk zijn er in ons huidige Morgenland genoeg Maria's die dit een mooi verhaal, een mooie gedachte vinden en zich willen inzetten om een beetje die gedachten van Gods rijk zich eigen te maken….?
Amen.